

DRUMUL LETONIEI CĂTRE O ECONOMIE BAZATĂ PE CUNOȘTINȚE, CREȘTERE ȘI FAVORABILĂ INCLUZIUNII ÎN CONTEXTUL ABORDĂRII CRIZEI COVID-19

LATVIA'S ROAD TO A KNOWLEDGE, GROWTH AND INCLUSIVE ECONOMY IN THE CONTEXT OF APPROACHING THE COVID-19 CRISIS

*Manager de proiect,
Șef Direcție Relații Internaționale
Academia de Administrare Publică*

**Dinu
MANOLE**

*Project manager, Head of International Relations Department Academy
of Public Administration*

Rezumat. Asistența financiară acordată de UE în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență în valoare de 672,5 miliarde euro are scopul de a impulsiona redresarea economică europeană prin sprijinirea reformelor și a proiectelor de investiții ale statelor membre. Măsurile aprobate în cadrul planurilor naționale sunt axate pe șase domenii de politică prevăzute în regulamentul de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență. Printre aceste domenii se numără tranziția verde și cea digitală, creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, precum și coeziunea socială și teritorială. Austria, Belgia, Danemarca, Franța, Germania, Grecia, Italia, Letonia, Luxemburgul, Portugalia, Slovacia și Spania au primit undă verde în vederea utilizării fondurilor de redresare și reziliență ale UE pentru a-și stimula economiile și a remedia consecințele negative ale pandemiei de COVID-19.

Cuvinte-cheie: cunoștințe, creștere, favorabilă incluziunii, criză, schimbare.

Trăim vremuri furtunoase, pe o mare agitată, confruntându-ne cu o criză sanitară, socială și economică fără precedent. Întreprinderile mici și mijlocii au fost grav afectate. Împreună cu statele membre, Comisia Europeană a reacționat cu mare flexibilitate la aceste nevoi emergente, adaptând legislația UE și facilitând finanțarea companiilor europene,

Abstract. EU financial assistance under the € 672.5 billion Recovery and Resilience Mechanism aims to boost Europe's economic recovery by supporting Member States' reforms and investment projects. The measures approved under the national plans focus on six policy areas set out in the Regulation establishing the Recovery and Resilience Mechanism. These areas include the green and digital transition, smart, sustainable and inclusive growth, and social and territorial cohesion. Austria, Belgium, Denmark, France, Germany, Greece, Italy, Latvia, Luxembourg, Portugal, Slovakia and Spain have been given the green light to use EU recovery and resilience funds to boost their economies and remedy the negative consequences of the pandemic of COVID-19.

Keywords: knowledge, growth, inclusive economy, crisis, challenge

We are going through stormy times in rough seas, facing an unprecedented health, social and economic crisis. Small and medium-sized enterprises have been hit hard. Together with Member States, the European Commission has responded to these emerging needs in a very flexible way by adapting EU legislation and facil-

este și o responsabilitate majoră, nu numai pentru a realiza o redresare eficace, ci și pentru a reconstrui mai bine, a investi înțelept într-o economie mai ecologică, mai digitală și mai competitivă, asigurând totodată faptul că nicio regiune nu este lăsată în urmă. Comisarul a formulat o atenționare, accentuând că resursele financiare disponibile statelor membre vor fi fără precedent – ca și nevoile de investiții și de reforme – și poate chiar mai mari. Prin urmare, va fi nevoie de o coordonare robustă între toate sursele de finanțare ale UE, precum și de mai multe instrumente financiare.

Întreprinderile mici și mijlocii ale Europei sunt coloana vertebrală a economiei europene, reprezentând 99% din totalul companiilor din UE. Există însă loc de mai bine, în special în rândul IMM-urilor care își desfășoară activitatea în regiunile frontaliere.

Împreună cu parteneri din regiunile frontaliere ale UE, Comisia Europeană lucrează pentru a promova internaționalizarea IMM-urilor din aceste zone. IMM-urile dețin o poziție-cheie în toate sectoarele economiei europene, adăugând valoare competitivității europene și ocupării forței de muncă. Chiar și în aceste vremuri dificile, cum este pandemia actuală, ele s-au dovedit a fi un fundament robust al economiei europene. Cu toate acestea, frontierele care brăzdează Europa brăzdează adesea direct piețele pe care activează IMM-urile.

Există numeroase motive pentru care IMM-urile sunt reticente să activeze dincolo de frontiere. Pentru a le consolida operațiunile transfrontaliere, Comisia Europeană oferă diverse oportunități pentru internaționalizarea întreprinderilor și pentru derularea de afaceri în aceste regiuni. Recentă „Strategie pentru IMM-uri pentru o

The EU budget for the coming years will almost double, to some EUR 1.8 trillion. However, this unique opportunity is also a major responsibility, not only to achieve an effective recovery, but also to build back better, to invest wisely in a greener, more digital, more competitive economy while, at the same time, ensuring no region is left behind. The Commissioner sounded a note of caution, emphasising that financial resources available to Member States will be unprecedented – as are the investment and reform needs – and maybe even greater. Therefore, we will need strong coordination between all EU funding sources plus more financial instruments.

Europe's small and medium-sized enterprises form the backbone of the European economy, representing 99 % of all businesses in the EU. However, there is room for improvement, especially among those SMEs operating in border regions.

Together with partners in the EU's border regions, the European Commission is working to promote the internationalisation of SMEs in these areas. SMEs hold a key position in all sectors of the European economy, adding value to European competitiveness and employment. Even in these challenging times, such as the current pandemic, they have proven to be a robust foundation upon which the European economy is based. However, the borders that slice through Europe often also slice directly through the markets in which SMEs operate.

The challenge is to design tai-

Europă sustenabilă și digitală”, publicată de Comisia Europeană în martie 2020, reflectă dorința acesteia de a internaționaliza IMM-urile. Această strategie are la bază trei piloni: consolidarea capacității și sprijinirea tranziției acestora în direcția sustenabilității și a digitalizării; reducerea poverilor normative; și îmbunătățirea accesului acestora pe piețe și la finanțare.

Potrivit comunicării Comisiei: „IMM-urile europene consideră că legislația este complexă și împovărătoare, în special din cauza procedurilor diferite din statele membre. Aceste obstacole le descurajează pe multe dintre ele să desfășoare activități transfrontaliere și să se extindă. Atunci când fac acest lucru, ele utilizează adesea platforme mari ca intermediari, ceea ce duce la niveluri inegale ale puterii de negociere.”

Comisia, împreună cu guvernele naționale, regionale și locale, cu camerele de comerț și cu alți parteneri, utilizează diverse mijloace pentru a îmbunătăți oportunitățile transfrontaliere pentru IMM-uri în Europa. Printre acțiunile-cheie se numără: numirea unui reprezentant la nivel înalt al IMM-urilor în UE; mobilizarea statelor membre pentru a partaja și a adopta cele mai bune practici; și încurajarea statelor membre să implementeze portalul digital unic într-un mod favorabil IMM-urilor.

Provocarea constă în a concepe măsuri de sprijin financiar și practic adaptate pentru creșterea economică, pe baza obiectivelor înrudite ale tranziției verzi și ale celei digitale, pentru a reface convergența la nivelul tuturor țărilor UE. Obiectivul este de a investi în întreprinderi, pentru a le ajuta să crească și să creeze valoare comună. Fondurile UE urmăresc sprijinirea implicării companiilor în soluții inovatoare la provocările sociale, care să

lored financial and practical support for economic growth based on the twin objectives of a green and digital transition to rebuild convergence across all EU countries. The objective is to invest in businesses to help them grow and to create shared value. The EU funds aim to support businesses to engage in innovative solutions for social challenges that coincide with prosperity and business goals. Some enterprises have explored the boundary between purpose and profit, to do the right thing and simultaneously build a business case to make it happen. Both public and private companies can serve a social purpose as well as maximising on the profit. Business decisions have an impact on workers, customers, suppliers, the community, and the environment. Enterprises have to play an active role in the green and digital transition.

A combination of financial instruments and grants can deploy the advantages offered by both delivery tools which could become a very effective financing mechanism for the green and digital transition.

In the current crisis, entrepreneurs need security and financial and practical support even more. The present situation also provides us with an opportunity to reimagine the way businesses work. The goal of EU funding is to motivate and support entrepreneurs to implement more ambitious changes and innovative business models that maximise the profit and create shared value. So, what is the best tool to deliver this – loans or

coincide cu obiectivele de prosperitate și de afaceri. Unele întreprinderi au explorat limita dintre a avea un scop și a obține profit, a face ceea ce trebuie și a construi în același timp un plan de afaceri pentru a-și transpune intențiile în realitate. Atât companiile publice, cât și cele private pot servi unui scop social, maximizându-și în același timp profitul. Deciziile de afaceri au un impact asupra lucrătorilor, a clienților, a furnizorilor, a comunității și a mediului. Întreprinderile trebuie să joace un rol activ în tranziția verde și în cea digitală.

Combinția dintre instrumentele financiare și granturi poate pune în practică avantajele oferite de ambele instrumente, devenind astfel un mecanism de finanțare foarte eficace pentru tranziția verde și pentru tranziția digitală. În criza actuală, întreprinzătorii au nevoie mai mult ca oricând de siguranță și de sprijin financiar și practic. Situația actuală ne oferă, de asemenea, o oportunitate de a regândi modul în care funcționează întreprinderile.

Obiectivul finanțării UE este de a motiva și a sprijini întreprinzătorii să implementeze schimbări mai ambițioase și modele de afaceri inovatoare, care să maximizeze profitul și se creeze valoare comună. Așadar, care este instrumentul optim pentru realizarea acestui obiectiv: creditele sau granturile? Pe de o parte, instrumentele financiare precum creditele, garanțiile și capitalul sunt o oportunitate de colaborare public-privat, deschizând calea catalizării capitalului privat în investiții de impact.

Cerințele financiare sunt mari, iar datorile publice au atins cote-record în contextul abordării crizei COVID-19. Este posibil ca banii publici să nu fie suficienți. Instrumentele financiare ale fondurilor UE pot declanșa investiții private prin partajarea riscurilor cu inves-

grants? On the one hand, financial instruments such as loans, guarantees and equity, are an opportunity for both public and private collaboration, paving the way to catalyse private capital into impactful investing.

Financial demands are big and government debts have reached record highs to address the COVID-19 crisis. Public money might not be enough. EU funds' financial instruments can trigger private investment by sharing the risk with investors with the aim of enhancing funding for entrepreneurs. On the other hand, SMEs have been taking harder hits. EU grants might provide the necessary support to rebuild and to implement new business models in such times of uncertainty. Putting these 'hands' together can create a new opportunity. A combination of financial instruments and grants can deploy the advantages offered by both delivery tools which could become a very effective financing mechanism for the green and digital transition.

Entrepreneurs might also need this practical support when adapting business models to do well by doing good. Advisory, assistance and capacity-building roles are crucial components of successful financial instruments to further increase the funding's efficiency and effectivity. Combined with grants, these financial instruments can provide tailored financial and practical support for recovery and growth based on the twin objectives of a green and digital transition. Pur-

titorii, cu scopul de a spori finanțarea pentru întreprinzători. Pe de altă parte, IMM-urile suferă șocuri mai grave. Granturile UE ar putea asigura sprijinul necesar pentru reconstrucție și pentru implementarea unor modele noi de afaceri în perioada aceasta incertă.

Întreprinzătorii ar putea avea nevoie de acest sprijin practic și când adaptează modelele de afaceri pentru o evoluție bună prin fapte bune. Rolurile de consultanță, asistență și consolidare a capacității sunt componente vitale ale instrumentelor financiare de succes pentru a crește în continuare eficiența și eficacitatea finanțării. Combinate cu granturile, aceste instrumente financiare pot asigura sprijin financiar și practic personalizat pentru redresare și creștere economică, pe baza obiectivelor îngemănate ale tranziției verzi și ale celei digitale. Întreprinderile animate de un țel vor avea o contribuție esențială la o economie în serviciul cetățenilor, care asigură locuri de muncă, creștere economică și investiții.

Pandemia recentă s-a dovedit a fi o provocare pentru societatea letonă și pentru capacitatea fondurilor UE. Criza economică cauzată de restricțiile impuse în timpul pandemiei provocate de coronavirus va avea un impact semnificativ asupra economiei și a societății Letoniei. În prezent este dificil de prevăzut, deoarece evoluția pandemiei și alte efecte potențiale asupra economiei globale, a UE și a Letoniei rămân neclare. Criza va duce la restructurarea piețelor internaționale și a structurilor economice interne, ceea ce poate oferi și oportunități pentru dezvoltarea economiei letone.

În ciuda provocărilor pe care le aduce cu sine COVID-19, investițiile din fondurile UE în economia Letoniei au rămas neschimbate în 2020. Prin urmare, conform previziunilor macroe-

pose-driven enterprises will be essential contributors to an economy that works for people and delivers jobs, growth and investment.

The recent pandemic has proved to be a challenge for Latvian society and for the capacity of EU funds. The economic crisis caused by the restrictions imposed during the coronavirus pandemic will have a significant impact on Latvia's economy and society. Currently, this is hard to predict as the pandemic's development and further potential effect on the global, EU and Latvian economies remain unclear. The crisis will lead to restructuring of the international markets and domestic economic structures, which can also offer opportunities for developing the Latvian economy. Despite the challenges arising from COVID-19, investments from EU funds in the Latvian economy have remained unchanged in 2020.

Therefore, in accordance with updated macro-economic forecasts, 2020, Latvia's GDP will fall by 7% compared to 2019, while the contribution from EU fund investments will stay at 1.2 percentage points (without such investments, the country's GDP would decline by 8.2%). In July 2020, the European Commission approved amendments (submitted by Latvia) to the Operational Programme which envisaged the reallocation of EU funds to mitigate the consequences of COVID-19.

The amendments provided for EUR 386 million of EU funding to be allocated to economic recovery

conomice actualizate, PIB-ul Letoniei va scădea cu 7% în anul 2020 acesta în comparație cu 2019, în timp ce contribuția investițiilor din fondurile UE se va menține la 1,2 puncte procentuale (în lipsa acestor investiții, PIB-ul țării ar scădea cu 8,2%). În luna iulie a 2020, Comisia Europeană a aprobat modificări (propușe de Letonia) ale programului operațional, vizând realocarea de fonduri ale UE pentru atenuarea consecințelor COVID-19. Modificările prevedeau alocarea unei finanțări de 386 de milioane EUR din partea UE pentru măsuri de redresare economică – proiecte care se pot implementa rapid. Fondurile au fost alocate în principal pentru consolidarea capacității sistemului sanitar, prin furnizarea de investiții urgente în domeniul tratării bolilor infecțioase și al psihiatriei. De asemenea, acestea sunt menite să sprijine firmele oferind active curente pentru întreprinderile exportatoare și producătoare, modernizând procesele de producție și consolidând economia. În plus, s-au canalizat investiții în direcția atenuării efectelor socioeconomice, investindu-se în măsuri de ocupare a forței de muncă, precum și în diverse proiecte de infrastructură.

În următoarea perioadă de programare, Letonia se va concentra pe reforme și investiții care măresc productivitatea economiei sale și competitivitatea firmelor, concomitent cu evoluția către o economie bazată pe cunoștințe. În felul acesta, firmele din Letonia vor putea beneficia de tranziția verde și de cea digitală, dezvoltând noi produse și servicii.

Tendențele demografice și ale pieței muncii, reducerea în continuare a decalajului în raport cu țările dezvoltate este posibilă numai dacă se îmbunătățește semnificativ productivitatea. Prin urmare, investițiile care

measures – projects which can be quickly implemented. Primarily, the funds have been allocated to strengthening the capacity of the healthcare system by providing urgent investments in the areas of infectology and psychiatry. They are also intended to support businesses by providing current assets for exporting and manufacturing enterprises, modernising production processes, and strengthening the economy. Furthermore, investments have been directed towards mitigating socio-economic effects by investing in employment measures, as well as in various infrastructure projects.

Demographic and labour market trends, further catching up with developed countries is only possible if productivity improves significantly. Therefore, investments supporting business should be viewed through the productivity prism, as should those in all other sectors of the economy, too.

The motto of the National Development Plan of Latvia for 2021-2027 is 'Change of public behaviour – a road to development'. In accordance with the National Development Plan, Latvia has set five main objectives for the next programming period which fully match the common Cohesion Policy objectives:

- A smarter Europe: innovative and smart economic transformation – enhancing research capacities and developing skills, supporting businesses and digitalisation;

susțin afacerile ar trebui privite prin prisma productivității, ca și cele din alte sectoare economice.

Motto-ul Planului național de dezvoltare al Letoniei pentru 2021-2027 este „schimbarea comportamentului public – o cale către dezvoltare”. În conformitate cu Planul național de dezvoltare, Letonia și-a fixat cinci obiective principale pentru următoarea perioadă de programare, perfect corelate cu obiectivele politicii de coeziune:

- O Europă mai inteligentă: transformare economică inovatoare și inteligentă – consolidarea capacităților de cercetare și dezvoltarea competențelor; sprijinirea companiilor și digitalizarea;
- O Europă mai verde: neutralitatea climatică, adaptarea la schimbările climatice și protecția mediului;
- O Europă mai conectată: dezvoltarea de transporturi sigure, sustenabile și convenabile și sporirea conectivității digitale;
- O Europă mai socială: oportunități egale și acces la educație, la sistemul de sănătate și la piața muncii, condiții de muncă echitabile, protecție socială și incluziune;
- O Europă mai apropiată de cetățeni: dezvoltare regională durabilă și integrată.

CONCLUZII:

O cheie a creșterii productivității este realizarea inovării inteligente în strânsă cooperare între cercetători și industrie. Datorită finanțării prin politica de coeziune, s-au creat în Letonia instrumente eficiente pentru promovarea inovării și a productivității. Și în știință și inovare este important să se obțină o schimbare de comportament, astfel încât cercetătorii și industria să poată lucra mână în mână pentru a crea sinergii.

Continuarea dezvoltării economi-

- A greener Europe:
- climate-neutrality, adaptation to climate change and environmental protection;
- A more connected Europe:
- developing secure, sustainable and accessible transport and enhancing digital connectivity;
- A more social Europe: equal opportunities and access to education, healthcare and the labour market, fair working conditions, social protection and inclusion;
- A Europe closer to citizens:
- sustainable and integrated regional development.

CONCLUSIONS:

One of the keys to raising productivity is smart innovation achieved in close cooperation between researchers and industry. Thanks to Cohesion Policy funding, efficient instruments for promoting innovation and productivity have been created in Latvia. Achieving a change of behaviour is also important in science and innovation, so that researchers and industry can work hand in hand to create synergies. Further economic growth and a better standard of living will depend on ability to build new knowledge-based competitive advantage in a rapidly changing environment.

This can be achieved by raising productivity through investment in human capital, research and innovation, as well as introducing new digital technologies. A decisive factor for building new competitive advantage is changing companies' business model, moving away from

ce și creșterea nivelului de trai vor depinde de capacitatea de a construi un avantaj competitiv nou, bazat pe cunoștințe, într-un mediu aflat în schimbare rapidă. *Se poate realiza acest lucru sporind productivitatea prin investiții în capitalul uman, în cercetare și în inovare, precum și introducând tehnologii digitale noi. Un factor decisiv pentru construirea unui avantaj competitiv nou este schimbarea modelului de afaceri al companiilor, trecând de la profitabilitatea pe termen scurt spre productivitatea pe termen lung și generându-se o profitabilitate sustenabilă.*

Fondurile UE au contribuit deja la încurajarea unui ecosistem adecvat și a unor platforme de cooperare pentru oamenii de știință și pentru industrie, permițându-le întreprinzătorilor letoni să dezvolte produse unice, cu potențial de plusvaloare ridicat.

short-term profitability towards long-term productivity, leading to sustainable profitability.

EU funds have already helped to foster a suitable ecosystem and cooperation platforms for scientists and industry, enabling Latvian entrepreneurs to develop unique products with high potential for added value.

BIBLIOGRAFIE:

1. Investiții înțelepte pentru o creștere accelerată, Jānis Reirs, 2020
2. Revista Panorama 75: Ecologizarea și digitalizarea în 2021, pp15-16
3. Consiliul UE a dat undă verde pentru primele plăți destinate redresării. <https://www.consilium.europa.eu>

BIBLIOGRAPHY:

1. Wise investments for faster growth, Jānis Reirs, 2020
2. Panorama 75: Going Green and Digital in 2021, pp.15-16
3. Council gives green light to first recovery disbursements. <https://www.consilium.europa.eu>